

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. fuerit ex obedientia mortuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

lib. 5. c. 13
paulo post
vrius. tom. 3.

2. Præterea, illi qui ab alijs occiduntur, paulatim debilitata natura deficiunt; & maxime hoc apparet in crucifixis: ut enim dicit Augustinus in 4. de Trinitate longa morte crucifixi abitur ligno, suspensi. In Christo autem non hoc accidit: nam clamans voce magna, emisit spiritum: ut dicitur Matthæi vigesimo septimo. Non ergo Christus est ab alijs occisus, sed à seipso.

3. Præterea, illi, qui ab alijs occiduntur, per violentiam moriuntur. & ita non voluntarie: quia violentum opponitur voluntario. Sed Augustinus dicit in 4. de Trinitate, quod spiritus Christi non deseruit carnem inuitus, sed quia voluit, quando voluit, & quomodo voluit. Non ergo Christus est ab alijs occisus, sed à seipso.

Sed contra est, quod dicitur Luc. 18. Postquam flagellauerint occident eum.

Respondendo dicendum, quod aliquid potest esse causa alicuius effectus dupliciter. Vno modo directe ad illud agendo. Et hoc modo persecutores Christi eum occiderunt, quia sufficientem causam mortis, ei intulerunt, cum intentione occidendi ipsum, & effectu subsequente: quia scilicet ex illa causa est mors subsequuta. Alio modo dicitur aliquis causa alicuius indirecte, scilicet, quia non impedit cum impedire possit, sicut si dicatur aliquis alium perfundere, quia non clausit fenestram, per quam imber ingreditur. Et hoc modo ipse Christus fuit causa sua passionis, & mortis: poterat enim suam passionem, & mortem impedire. Primo quidem, aduersarios reprimendo, ut eum aut non vellent, aut non possent interficere. Secundo, quia spiritus eius habebat potestatem conseruandæ naturam carnis suæ, ne à quocunque læsuo insilio, opprimeretur. Quod quidem habuit anima Christi, quia erat verbo Dei coniuncta in vnitæte personæ, ut Augustinus dicit in 4. de Trinitate. Qui ergo anima Christi non repulit à proprio corpore nocumentum illatum: sed voluit quod natura corporalis illi nocumento succumberet, dicitur suam animam posuisse vel voluntarie mortuus esse.

lib. 4. c. 11 de
Trin. tom. 3.

Ad primum ergo dicendum, quod cum dicitur: Nemo tollit animam meam à me, intelligitur, me inuito: quod enim aliquis ab inuito aufert, qui resistere non potest, illud proprie dicitur tolli.

Ad secundum dicendum, quod ut Christus ostenderet, quod passio illata per violentiam, eius animam non eripiebat, naturam corporalem in sua fortitudine conseruauit. ut etiam in extremis positus voce magna clamaret, quod inter alia miracula mortis eius computatur. Vnde dicitur Marc. decimo quinto. Videns autem Centurio, qui ex aduerso stabat, quia sic clamans expirasset, ait. Vere hic homo filius Dei erat. Fuit etiam & mirabile in CHRISTI morte, quod velociter mortuus fuit alijs, qui simili pœna affliciebantur. Vnde dicitur Ioannis decimo nono, quod eorum, qui cum Christo crucifixi erant, fregerunt crura, ut cito morerentur: ad Iesum autem cum venissent, ut viderent eum iam mortuum, non fregerunt eius crura. Et Marc. decimo quinto dicitur, quod Pilatus mirabatur, si iam obisset. Sicut enim eius voluntate, natura corporalis conseruata est in suo vigore vsque ad extremum: sic etiam quando voluit subito cessit nocumento illato.

Ad tertium dicendum, quod Christus simul & violentiam passus est, ut moreretur, & tamen voluntarie mortuus fuit: quia violentia corpori eius illata est, qua tamen tantum corpori eius praualluit, quantum ipse voluit.

COMMENTARIUS.

Materia huius articuli per se est perspicua: solum est aduertendum, cum D. Thom. dicit Christum fuisse causam passionis, & mortis suæ, non directam sed indirectam, non loqui de causa propria, seu morali, sed de causa tantum per accidens physice loquendo. Nam ut aliquis dicatur causa simpli-

citer, & moralis alicuius effectus non satis est, quod possit effectum impedire, & non faciat: sed oportet ut etiam teneatur, quia alioqui effectus non imputatur, nec moraliter reputatur voluntarius: Christus autem Dominus, licet potuerit suam mortem vitare, non tamen tenebatur. Quia licet homo semper teneatur non se occidere, non tamen tenetur semper custodire vitam, cum possit: sed potest eam exponere propter graues causas, sicut Christus eam exposuit pro hominum redemptione.

Dubitat autem hic Caietan. quomodo verum sit, potuisse Christum vitare mortem suam. Quia Scotus in 3. dist. 16. q. 2. hoc negare videtur. Sed non video hic specialem quæstionem de morte potius, quam de alijs defectibus, seu passionibus corporis, de quibus generatim dictum est superiori tomo, disp. 32. sect. 3. Et summa omnium est, voluntatem Christi per vires suas naturales non potuisse vitare dolorem passionis, & mortem, vbi semel corpori sufficientes causæ naturales horum effectuum essent applicatæ. Et hoc sensu existimo loquutum Scotum: eumque Caietanum admittit, neque vllus Catholicus potest in dubium reuocare. At vero voluntas Christi, ut organum Verbi poterat multis modis hos effectus impedire, quod etiam constat, supposita instrumentaria virtute, quam anima Christi habuit ad supernaturales effectus. Scotus autem, quia virtutem hanc instrumentariam propriam, & physicam non admittit, nihil de hac potestate loquutus est: non tamen credo, negaret, quin eo modo, quo Christus faciebat alia miracula, posset etiam hoc facere, si expeditet. Occurrebat tamen hic quæstio, quam D. Thom. attingit solut. argument. quomodo de facto mors, seu separatio animæ Christi à corpore facta sit, & vtrum ad aliam aliquid anima Christi directæ, & positivæ fuerit cooperata. Sed hoc pertinet proprie ad disputationem de morte Christi, quam infra circa quæst. 50. instituemus.

Dubium.
Caietan.
Scotus.

Responsio.
Christus vi-
tare mortem
suam quo-
modo potuit.

ARTICVLVS II.

Virum Christus fuerit ex obedientia mortuus.

De secundo sic proceditur. Videtur, quod Christus non fuerit ex obedientia mortuus. Obedientia enim respicit præceptum. Sed non legitur Christo fuisse præceptum, quod ipse pateretur. Non ergo ex obedientia passus fuit.

2. Præterea, illud dicitur aliquis ex obedientia facere, quod facit ex necessitate præcepti. Christus autem, non ex necessitate, sed voluntarie passus fuit. Non ergo passus est ex obedientia.

3. Præterea, Charitas est excellentior virtus, quam obedientia. Sed Christus legitur ex charitate passus: secundum illud Ephes. 5. Ambulate in dilectione, sicut & Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis. Ergo passio Christi magis debet attribui charitati, quam obedientia.

Sed contra est, quod dicitur Philip. 2. Factus est obediens Patri vsque ad mortem.

Respondendo dicendum, quod conuenientissimum fuit, quod Christus ex obedientia pateretur. Primo quidem, quia hoc conueniebat iustificationi humana: ut sicut per vnius hominis inobedientiam peccatores constituti sunt multi, ita per vnius hominis obedientiam, iusti constituantur multi, ut dicitur Roman. quinto. Secundo hoc conueniens fuit reconciliationi Dei ad homines. Vnde dicitur Romanorum quinto: Reconciliati sumus Deo per mortem filij eius, in quantum scilicet ipsa mors Christi fuit quoddam sacrificium acceptissimum Deo: secundum illud Ephes. 5. Tradidit ipsum pro nobis oblationem, & hostiam Deo in odorem suauitatis. Obedientia vero omnibus sacrificiis antefertur, secundum

259.
Inf. 4. 48.
artic. 2. & 3.
col. 4. con-
tra c. 35. ad
13. & 16. &
op. 3. c. 234.
& Rom. 6. 1.
2. fin. & liba
5. col. 5. fin.

illum illud 1. Reg. 15. Melior est obedientia quam victima. Et ideo conueniens fuit, ut sacrificium passionis, & mortis Christi ex obedientia procederet. Tercio hoc conueniens fuit eius victorie, qua de morte, & auctore mortis triumphauit. Non enim miles vincere potest, nisi duci obediat, & ita homo Christus victoriam obtinuit, per hoc quod Deo fuit obediens: se undum illud Prouerb. 11. Vir obediens loquetur victorias.

Hom. 59. in Ioan. in pag. 3. a princ. 3.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus mandatum accepit à Patre, ut pateretur: dicitur enim Ioann. 10. Potestatem habeo ponendi animam meam, & potestatem habeo iterum sumendi eam, & hoc mandatum accepit à Patre meo, scilicet ponendi animam, & sumendi eam. Ex quo (ut Chrysostomus dicit) non est intelligendum, quod prius expectauerit audire, & opus ei fuerit discere, sed voluntarium monstrauit processum, & contrarietatis ad Patrem suspensionem destruxit. Quia tamen in morte Christi lex vetus consummata est (secundum illud quod ipse moriens dixit Ioann. 19. Consummata est) potest intelligi, quod patendo, omnia veteris legis precepta impleuit. Moralitatem quidem, que in preceptis charitatis fundantur, impleuit in quantum passus est, & ex dilectione Patris (secundum illud Ioan. 14. Ut cognoscat mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio, surgite etiam hinc, scilicet ad locum passionis) & etiam ex dilectione proximi: secundum illud Galat. 2. Dilixit me, & tradidit semetipsum pro me. Ceremonialia vero precepta legis, que ad sacrificia, & oblationes precipue ordinantur, impleuit Christus sua passione, in quantum omnia antiqua sacrificia, figure fuerunt illius veri sacrificij, quod Christus obtulit, moriendo pro nobis. Vnde dicitur Colos. 2. Nemo vos iudicat in cibo, aut in potu, aut in parte diei festi, aut neomania, que sunt umbra futurorum, corpus autem Christi: eo scilicet, quod Christus comparatur ad illa, sicut corpus ad umbram. Precepta vero iudicialia legis, que precipue ordinantur ad satisfaciendum iniuriarum passu, impleuit Christus sua passione, quoniam (ut in Psalm. 68. dicitur) que non rapuit, exoluit, permittens se ligno affigi, pro pomis, quod de ligno homo rapuerat contra Dei mandatum.

Ad secundum dicendum, quod obedientia etsi importat necessitatem respectu eius quod precipitur, tamen importat voluntatem respectu impletionis precepti, & talis fuit obedientia Christi. Nam ipsa passio, & mors secundum se considerata, naturali voluntati repugnabat: volebat tamen Christus Dei voluntatem circa hoc implere: secundum illud Psalm. 39. Ut facerem voluntatem tuam Deus meus voluit. Vnde dicebat Matth. 26. Si non potest transire à me calix iste, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.

Ad tertium dicendum, quod eadem ratione Christus passus est ex charitate, & obedientia: quia & precepta charitatis ex obedientia impleuit, & obediens fuit ex dilectione ad patrem precipientem.

Materia huius articuli diligenter disputata est in priori tomo disput. 43. sect. 1. 2. & 3. & quia hic nihil addendum occurrit, nihil etiam repetendum esse censeo.

ARTICVLVS III.

Verum Deus Pater tradiderit Christum passioni.

160.
3. d. 20. art. 5.
q. 1. & quo 1.
arti. 3. fin. &
Matth. 26.
col. 2.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod Deus Pater non tradiderit Christum passioni. Iniquum enim, & crudele videtur esse, quod innocens passioni, & morti tradatur. Sed, sicut dicitur Deut. 32. Deus fidelis & absque vlla iniquitate. Ergo Christum innocentem non tradidit passioni, & morti.

A 2. Preterea. Non videtur, quod aliquis à seipso, & ab alio morti tradatur. Sed Christus tradidit semetipsum pro nobis: secundum quod dicitur Isa. 53. Tradidit in mortem animam suam. Non ergo videtur, quod Deus Pater eum tradiderit.

3. Preterea. Iudas vituperatur ex eo, quod tradidit Christum Iudeis secundum illud Ioan. 6. Vnus ex vobis diabolus est: quod dicebat propter Iudam, qui eum erat traditurus. Similiter etiam vituperantur Iudei, qui eum tradiderunt Pilato: secundum quod ipse dicit Ioan. 18. Gens tua, & Pontifices tui tradiderunt te mihi. Pilatus etiam tradidit ipsum, ut crucifigeretur, ut habetur Ioan. 19. Non est autem participatio iustitie cum iniquitate, ut dicitur 2. ad Corinth. 6. Ergo videtur, quod Deus Pater tradiderit Christum passioni.

B Sed contra est, quod dicitur Rom. 8. Proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Respondeo dicendum, quod (sicut dictum est) Christus passus est voluntarie ex obedientia Patri. Vnde secundum tria Deus Pater tradidit Christum passioni. Vno quidem modo, secundum quod sua aeterna voluntate praordinauit passionem Christi ad humani generis liberationem, secundum illud quod dicitur Isa. 53. Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum: & iterum, Dominus voluit conterere eum in infirmitate. Secundo, in quantum inspirauit ei voluntatem patiendi pro nobis, infundendo ei charitatem. Vnde ibidem sequitur, Oblatus est, quia ipse voluit. Tercio, non protegendum eum à passione, sed exponendo persequentibus. Vnde & legitur Matth. 27. quod pendens in cruce Christus dicebat, Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? quia scilicet potestati persequentium eum exposuit, ut Augustinus dicit, de gratia noui Testamenti.

Ad primum ergo dicendum, quod innocentem hominem passioni, & morti tradere contra eius voluntatem, est impium, & crudele: sic autem Deus Pater Christum non tradidit, sed inspirando ei voluntatem patiendi pro nobis. In quo ostenditur, & Dei severitas, qui peccatum sine pena dimittere noluit (quod signat Apostolus dicens. Proprio filio suo non pepercit) & bonitas eius in eo, quod cum homo sufficienter satisfacere non posset per aliquam penam, quam pateretur, ei satisfactorem dedit. Quod signauit Apostolus dicens: Pro nobis omnibus tradidit illum. & Rom. 3. dicit. Quem, scilicet Christum, proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius.

Ad secundum dicendum, quod Christus secundum quod Deus tradidit semetipsum in mortem, eadem voluntate, & actione, qua & Pater tradidit eum: sed in quantum homo tradidit seipsum voluntate à Patre inspirata. Vnde non est contrarietas in hoc, quod Pater tradidit Christum, & ipse tradidit semetipsum.

Ad tertium dicendum, quod eadem actio diuersimode iudicatur in bono vel in malo, secundum quod ex diuersa radice procedit. Pater enim tradidit Christum, & ipse semetipsum ex charitate, & ideo laudantur. Iudas autem tradidit ipsum ex cupiditate, Iudei autem ex inuidia Pilatus ex timore mundano, quo timuit Cesarem: & ideo ipsi vituperantur.

COMMENTARIVS.

Hunc articulum proposuit D. Thom. ad explicanda illa verba Pauli ad Rom. 8. Proprio filio (ad Testimonij) non pepercit Deus: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quia Paulus ad sic egregie exponit, Deum tradidisse Christum pro nobis, quatenus aeterno consilio definiuit, ut per mortem suam nos redimeret, ex quo ortum est, ut pro nobis fieret homo passibilis, eique Pater inspirauerit voluntatem moriendi pro nobis, ac denique, ut manibus persequentium illum obiceret, & eorum voluntati, potestatiq; permiserit. Vnde Origenes, lib.